

OBSAH

PREDHOVOR.....	4
1 VÝCHODISKÁ A SÚVISLOSTI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA UČITEĽOV	6
1.1 Kríza učiteľskej profesie a úpadok jej statusu.....	8
1.1.1 Prejavy krízy učiteľskej profesie	9
1.1.2 Prístupy štátu k učiteľskej profesii a k vzdelávaniu učiteľov	11
1.1.2.1 Celkové zaostávanie reformy školstva a dôsledky pre učiteľov.....	12
1.1.2.2 Nedostatočná pozornosť štátu učiteľskej profesii, vzdelávaniu učiteľov a rezortná legislatíva	14
1.1.2.3 Zdecimovanie vied o škole a učiteľovi po roku 1989.....	17
1.1.2.4 Neadekvátne až kritické finančné ohodnotenie učiteľskej profesie	19
1.2 Vývoj vysokoškolského učiteľského vzdelávania po roku 1989.....	22
1.2.1 Etapa nového začiatku 1990 cca 1996/97.....	23
1.2.2 Etapa konceptualizácie a europeizácie cca 1996/7 - 2004.....	25
1.2.3 Etapa zavedenia štruktúrovaného učiteľského štúdia od roku 2004/05	26
1.3 Vedecká teória učiteľskej profesie a jej profesijná podstata.....	28
1.3.1 Dilemy učiteľského vzdelávania	29
1.3.2 Profesionalita a expertnosť v učiteľstve	31
1.3.2.1 Didaktický charakter expertnosti učiteľa.....	34
1.3.2.2 Vedecký status odborových didaktík	36
1.3.3 Koncepce prípravy učiteľov a výstavba učiteľských študijných programov.....	37
1.3.4 Profesionálne štandardy – vyjadrenie požiadaviek na proféziu v súlade s potrebami regionálneho školstva.....	43
1.3.4.1 Povaha a funkcie profesionálneho štandardu	45
1.3.4.2 Koncept profesionálneho štandardu v zahraničí a prístupy k jeho tvorbe	49
1.4 Kritika súčasného vzdelávania učiteľov na Slovensku	52
1.4.1 Kritika učiteľského vzdelávania praxou regionálneho školstva.....	52
1.4.2 Kritika učiteľského vzdelávania z hľadiska teórie učiteľskej profesie a vo vzťahu k štruktúrovanému štúdiu.....	55
1.5 Terminologické poznámky k interpretácii pojmov gramotnosť a kompetencie (pre návrhy opisov učiteľských študijných odborov)	59
Zoznam bibliografických odkazov ku kapitole 1	62
2 ANALÝZA VZDELÁVANIA UČITEĽOV JEDNOTLIVÝCH STUPŇOV ŠKÔL A NÁVRHY NA ZMENY OPISOV UČITEĽSKÝCH ŠTUDIJNÝCH ODBOROV	68
2.1 Vzdelávanie učiteľov preprimárneho a primárneho vzdelávania.....	68

2.1.1 Štúdium učiteľstva pre primárne a preprimárne vzdelávanie po roku 1989	69
2.1.1.1 Prvé reformné návrhy v priebehu 90. rokov a reálne reformné kroky	70
2.1.1.2 Vývoj koncepcie učiteľského vzdelávania po roku 2000.....	72
2.1.1.3 Riziká a vyhliadky štruktúrovaných študijných programov po r. 2005	73
2.1.2 Súčasný stav a dôvody pre vytvorenie novej koncepcie.....	75
2.1.2.1 Problémy štruktúrovanej prípravy učiteľov z hľadiska systému a študenta	77
2.1.2.2 Problémy obsahu profesijnej prípravy učiteľov a ich miesto v opise študijného odboru	79
2.1.3 Návrh opisu študijného odboru 1.1.4 Predškolská a elementárna pedagogika	87
2.2 Vzdelávanie učiteľov sekundárneho vzdelávania.....	96
2.2.1 Analýza súčasného stavu vysokoškolského vzdelávania učiteľov pre nižšie a vyššie sekundárne vzdelávanie	96
2.2.1.1 Identifikácia problémov vysokoškolského vzdelávania učiteľov.....	100
2.2.1.2 Zahraniczne prístupy k skúmanej problematike.....	111
2.2.2 Návrh koncepčných riešení vo vysokoškolskom vzdelávaní učiteľov pre nižšie a vyššie sekundárne vzdelávanie	118
2.2.2.1 Zmeny v sústave študijných odborov.....	118
2.2.2.2 Zmeny v štruktúre štúdia	119
2.2.2.3 Zmeny v obsahu vzdelávania	123
2.2.3 Návrh opisu študijného odboru 1.1.1 Učiteľstvo predmetov a odborová didaktika	124
2.2.4 Návrh opisu študijného odboru 1.1.2 Majster odbornej výchovy	130
Zoznam bibliografických odkazov ku kapitole 2	133
3 NÁVRHY ODPORÚČANÍ PRE KOMPLEXNÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA UČITEĽOV	135
3.1 Odporúčania pre Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	135
3.2 Odporúčania pre Akreditačnú komisiu poradný orgán Vlády SR (ďalej len AK).....	138
3.3 Odporúčania pre vysoké školy	140
ZÁVER	143
Prílohy.....	144

2.1.1 Štúdium učiteľstva pre primárne a preprimárne vzdelávanie po roku 1989	69
2.1.1.1 Prvé reformné návrhy v priebehu 90. rokov a reálne reformné kroky	70
2.1.1.2 Vývoj koncepcie učiteľského vzdelávania po roku 2000.....	72
2.1.1.3 Riziká a vyhliadky štruktúrovaných študijných programov po r. 2005	73
2.1.2 Súčasný stav a dôvody pre vytvorenie novej koncepcie.....	75
2.1.2.1 Problémy štruktúrovanej prípravy učiteľov z hľadiska systému a študenta	77
2.1.2.2 Problémy obsahu profesijnej prípravy učiteľov a ich miesto v opise študijného odboru	79
2.1.3 Návrh opisu študijného odboru 1.1.4 Predškolská a elementárna pedagogika	87
2.2 Vzdelávanie učiteľov sekundárneho vzdelávania.....	96
2.2.1 Analýza súčasného stavu vysokoškolského vzdelávania učiteľov pre nižšie a vyššie sekundárne vzdelávanie	96
2.2.1.1 Identifikácia problémov vysokoškolského vzdelávania učiteľov.....	100
2.2.1.2 Zahraníčné prístupy k skúmanej problematike.....	111
2.2.2 Návrh koncepcných riešení vo vysokoškolskom vzdelávaní učiteľov pre nižšie a vyššie sekundárne vzdelávanie	118
2.2.2.1 Zmeny v sústave študijných odborov	118
2.2.2.2 Zmeny v štruktúre štúdia	119
2.2.2.3 Zmeny v obsahu vzdelávania	123
2.2.3 Návrh opisu študijného odboru 1.1.1 Učiteľstvo predmetov a odborová didaktika	124
2.2.4 Návrh opisu študijného odboru 1.1.2 Majster odbornej výchovy.....	130
Zoznam bibliografických odkazov ku kapitole 2	133
3 NÁVRHY ODPORÚČANÍ PRE KOMPLEXNÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA UČITEĽOV	135
3.1 Odporúčania pre Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	135
3.2 Odporúčania pre Akreditačnú komisiu poradný orgán Vlády SR (ďalej len AK).....	138
3.3 Odporúčania pre vysoké školy.....	140
ZÁVER	143
Prílohy.....	144